Vesihuoltolaitoksen taksa 1.3.2027 alkaen

Tekninen lautakunta 11.11.2026 § 124
96/02.03.00/2026

Valmistelija

Tekninen johtaja Harri Hoffren, puh. 0404854037, harri.hoffren@iitti.fi

Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 14.10.2026 teknisen lautakunnan v. 2027 talousarvioehdotuksesta. Päätöksen selostuksessa todettiin, että kunnanhallituksen asettama raami edellyttää tekniseltä toimialalta yli 400 000 euron toimintakatteen parantamista vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Lisäksi todettiin, että tavoite on erittäin vaativa ja että käyttötalouteen sisältyy useita toiminnan kehittämiseen, menojen vähentämiseen ja tulojen lisäämiseen liittyviä toimenpiteitä, mm. hulevesi-, vesi- ja jätevesimaksujen sekä eräiden muiden maksujen tarkistamista. Raamissa ja talousarviossa pysymisen lisäksi myös yleinen kustannustason nousu edellyttää maksujen tarkistamista. Vesihuollon maksujen osalta kyse on myös kustannusvastaavuudesta ja uudistetun vesihuoltolain vaatimuksiin varautumisesta.

Vesihuoltolain (119/2001) uudistus tuli voimaan 1.1.2026. Uudistus toi muutoksia myös maksuihin.

Vesihuoltolaitoksen tulee saattaa maksut uudistetun lain mukaisiksi 31.12.2027 mennessä, eli samaan aikaan kuin vesihuoltolaitoksella tulee olla laadittuna omaisuudenhallintasuunnitelma ja kunnalla vesihuoltosuunnitelma. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on aiemmin linjannut, että kohtuullinen vesihuoltomaksujen korotusten vuotuinen kustannusvaikutus asiakkaalle voisi olla enintään 15 %. Vesihuoltolaitoksen korjausvelka huomioon ottaen tämä tarkoittaa Iitin kunnan vesihuoltolaitoksen osalta maksukorotuksia useita vuosia peräkkäin, jotta kertakorotukset eivät muodostu kohtuuttomiksi.

Vesihuolto siirtyi Iitin kunnan toiminnaksi 1.6.2024. Vesihuoltolaitoksen perusmaksujen osalta siirryttiin mittarikoon mukaiseen hinnoitteluun ja liittymismaksuja korotettiin 20 % 1.9.2025 alkaen. Vesihuoltolaitoksen maksuissa on kuitenkin edelleen runsaasti korotuspaineita, koska maksut eivät kata kustannuksia. Iitin kunnan vesihuoltolaitoksen alueen verkosto on osittain erittäin vanhaa ja elinkaaren päässä. Vanhimmat verkostot ovat 1950–1960 -luvulla rakennettuja vesi- ja viemärilinjoja. Saneerausten osalta on syntynyt korjausvelkaa, joten saneerattavaa riittää.

Vesihuoltolaitoksen tuotot, kulut ja tulos 1.6.2024 – 30.9.2026:

	Toteuma 2026	Tilinpäätös 2025	Tilinpäätös 2024	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022
Myyntituotot	540 182	827 341	444 445	0	0
TOIMINTATUOTOT	**540 182**	**827 341**	**444 445**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-23 266	-57 959	-12 406	0	0
Palvelujen ostot	-286 337	-416 951	-314 975	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-62 002	-97 215	-55 035	0	0
Muut toimintakulut	-9 663	-2 204	-1 408	0	0
TOIMINTAKULUT	**-381 269**	**-574 329**	**-383 823**	**0**	**0**
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	**158 913**	**253 013**	**60 621**	**0**	**0**
VUOSIKATE	**158 913**	**253 013**	**60 621**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	-262 503	-441 970	-210 788	0	0
TILIKAUDEN TULOS	**-103 590**	**-188 957**	**-150 167**	**0**	**0**
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	**-103 590**	**-188 957**	**-150 167**	**0**	**0**

Ptk tark.

Taulukosta on nähtävissä, että myyntituotot (vesihuoltolaitoksen maksut) eivät kata kustannuksia poistoineen.

Raamissa ja talousarviossa pysymiseksi sekä korotuspaineiden tasaamiseksi ensimmäiset korotukset esitetään tulemaan voimaan mahdollisimman pian, 1.3.2027 alkaen, laskutusväli huomioon ottaen.

Maksukertymään vaikuttaa luonnollisesti hinnan lisäksi kulutusmäärät, jotka vaihtelevat vuosittain. Hinnankorotukset saattavat alentaa kulutusmääriä.

Jo aiemmin vesihuoltolaissa periaatteena ollut kustannusten kattaminen asiakasmaksuilla on entistä vahvemmin esillä uudistetuissa vesihuollon maksuja koskevissa pykälissä. 18 §:n mukaan maksutaso sidotaan uuden 9 a §:n mukaisessa vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelmassa esitettyihin investointi- ja käyttökustannuksiin. Samaan aikaan maksujen tulee kuitenkin olla kohtuulliset ja tasapuoliset kuten aiemminkin. Näiden tavoitteiden yhteensovittaminen on haasteellista Iitin kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueilla, joilla asiakkaita on vähän verkostopituuteen nähden.

Uudistetun lain 19 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen tulee periä vesihuollosta perusmaksua ja käyttömaksua. Laissa ei oteta kantaa perusmaksun määrään tai osuuteen vesihuoltolaitoksen maksutulosta. Laitos voi periä myös muita maksuja asiakkailleen tuottamistaan vesihuollon palveluista.

Maksujen aiempaa tarkemman kustannusvastaavuuden vuoksi on nyt säädetty, että liittymismaksujen ja perusmaksujen tulee olla erisuuruiset toiminta-alueen eri osissa, mikäli tämä on tarpeen kustannusten oikean kohdentamisen vuoksi tai muusta vastaavasta syystä. Säännöstä on kustannusten kohdentamistavoitteen näkökulmasta tiukennettu aiemmasta, mutta tarkoituksenmukaista ei liene siirtyä kovin pienipiirteiseen liittymismaksujen tai varsinkaan perusmaksujen alueelliseen variointiin.

Aiemmasta poiketen laki mahdollistaa nyt myös käyttömaksun vaihtelun vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen eri osissa edellä kuvatuilla perusteilla, mutta vesihuoltolaitos voi jatkossakin halutessaan periä kaikilta asiakkailtaan samansuuruista käyttömaksua. Erisuuruiset käyttömaksut voivat olla perusteltuja esimerkiksi käytettäessä eri vedenottamoja tai jätevedenpuhdistamoja.

Lautakunnan esitys talousarvioksi on edennyt kunnanjohtajan esittämänä kunnanhalituskäsittelyyn maksujen ja tuottojen osalta sellaisenaan.

Talousarvioehdotuksessa on vesihuollon maksuja arvioitu korotettavan talousarvio 2026 -varauksesta, 734 000 eurosta, 900 500 euroon.

Maksujen korotustarvetta laskettaessa on huomioitu myös kulutus-/myyntiarviot, jotka vuodelle 2026 on arvioitu liian pieniksi. Vuoden 2027 kulutus-/myyntimääriksi on arvioitu veden osalta 236 000 m2 ja jäteveden osalta 210 000 m3. Myös lietteiden vastaanottomääräarviota (m3) on korotettu. Vesihuoltomaksut eivät kirjaudu Vesihuoltolaitoksen myyntituottoihin suoraan, vaan myyntituotoissa on Lahti Aqualta laskutettava konsessiomaksu (vesihuoltomaksut – Aquan palvelumaksut), mikä on otettu huomioon laskelmassa korotusvaikutuksessa. Lietteiden vastaanottomaksut tuloutuvat/kirjautuvat kunnalle suoraan myyntituottoihin.

Laskelman mukaisesti esitettävät korotukset ja niiden lasketut korotusvaikutukset ovat seuraavat:

- perusmaksut (vesi, jv), korotus 10 %, arvioitu korotusvaikutus noin 16 000 euroa
- käyttömaksut (vesi, jv), korotus 5 %, arvioitu korotusvaikutus noin 60 000 euroa

Muilta kuin edellä mainittujen maksujen osalta vesihuoltotaksaan ei esitetä muutoksia.

Kunnan hallintosäännön 27 §:n mukaan lautakunnat päättävät tehtäväalueensa taksat ja maksut. Hallintosäännön 36 §:n mukaan vesihuoltolaitos kuuluu teknisen lautakunnan vastuulle.

Vesihuoltolaitoksen taksa on julkaistu Lahti Aqua Oy:n verkkosivuilla. Viittaus siihen sisällytetään teknisen lautakunnan, tekniikan toimialan taksa-yhteenvetoon. Osasta taksoja päätetään omina pykälinään mm. eri muutoksenhakuohjeista ja asian laajuudesta johtuen.

Esittelijä Tekninen johtaja Harri Hoffren

Päätösehdotus
Tekninen lautakunta päättää, että vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ja perusmaksut ovat 1.3.2027 alkaen seuraavat:

Käyttömaksut

	Yksikkö	*Veroton*	*Verollinen (alv 25,5 %)*
Vesimaksu	€/m3	2,36	2,96
Jätevesimaksu	€/m3	3,41	4,28

Perusmaksut, huom. näiden osalta huomattu virhe*)

	Yksikkö	*Veroton*	*Verollinen (alv 25,5 %)*
Vesi	€/vuosi	44,28	55,57
Jätevesi	€/vuosi	67,05	84,15

Muilta kuin edellä mainittujen maksujen osalta vesihuoltotaksaan ei tule muutoksia.

Lisäksi lautakunta määrää, että vesihuoltolaitoksen muutettu taksa tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta taksassa määrättynä ajankohtana 1.3.2027.

Perustelut: selostusosassa mainitut.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen yksimielisesti.

***) Pk-pitäjä MK:n huomautus 16.11.2026: perusmaksujen osalta huomattiin virhe ennen pöytäkirjan tarkastamista. Tekninen lautakunta päättää virheen korjaamisesta kokouksessaan 19.11.2026, jonka jälkeen korjattu päätös kirjoitetaan myös tähän alkuperäiseen päätökseen.**